OCUPAREA ÎN CÂMPUL MUNCII A TINERILOR: OBSTACOLE ȘI MECANISME DE FACILITARE (Cazul Republicii Moldova)

Valentin CUCUTA

CZU: 331.5-053.6(478) ***valentin.cucuta2020@gmail.com***

The development of the national economy depends on the human capital it holds, which is largely organized according to the level of education, training and health of the population. By holding a job, young people are stimulated to increase their economic and intellectual potential and to contribute to the growth and socio-economic development of the country. The integration of young people in the labour market is a necessary perspective for it reorganization.

Actualmente, modul de ocupare a tinerilor în câmpul muncii este influențat de multipli factori ce țin de sistemul economic, mediul social, de organizarea pieței muncii, precum și de sistemul politic. Tinerii de astăzi reprezintă o categorie foarte activă, ei fiind într-o pondere semnificativă antrenați atât în migrația internă, cât și externă. Odată cu absolvirea studiilor tinerii se confruntă cu probleme semnificative în procesul de obținere a unui loc de muncă. Potrivit Biroului Național de Statistică, rata șomajului în cadrul tinerilor de 15-29 de ani, în 2018 a atins cota de 12.900 de persoane, ceea ce constituia 5,6% din numărul total de tineri din aceeași categorie de vârstă [1]. Potrivit ANOFM, șomajul în rândul tinerilor de 16-29 de ani rămâne a fi un fenomen destul de alarmant, iar combaterea efectelor sale depinde și de prestarea serviciilor calitative pe piața muncii. Pe parcursul anului 2018, agențiile teritoriale au înregistrat cu statut de șomer cca 9,2 mii de persoane tinere 16-29 ani, ceea ce constituie 26% din numărul total de șomeri înregistrați sau cu 3% mai puțin ca în 2017 [2]. De asemenea, fenomenul tinerilor NEET este present și în plan național, în anul 2017 ponderea fiind de 29,3%, indicator cu mult mai înalt față de media Uniunii Europene (13,6%). Șomajul în rândul tinerilor rămâne a fi un fenomen destul de alarmant, iar soluționarea efectelor sale depinde foarte mult de prestarea serviciilor calitative pe piața muncii.

Urmare a problemelor indicate, scopul cercetării rezidă în determinarea dificultăților și oportunităților pentru tinerii din Republica Moldova de ocupare în câmpul muncii. Ca suport metodologic în cercetarea desfășurată au fost aplicate metodele de cercetare cantitative și calitative, precum: *ancheta sociologică,* fiind aplicat chestionarul pe un eșantion de 101 tineri în categoria de vârstă de la 18-30 de ani. Prin această metodă s-a propus colectarea datelor cu privire la orientările valorice ale tinerilor în procesul de angajare în câmpul muncii, stabilirea problemelor și dificultăților pe care le întâmpină tinerii în procesul de ocupare în câmpul muncii, identificarea corespunderii nivelului de pregătire a tinerilor la cerințele angajatorilor. În vederea triangulării datelor, au fost desfășurate 8 *interviuri semistructurate*, dintre care 3 interviuri cu specialiștii din domeniu, 2 interviuri cu angajatori și 3 interviuri cu tineri neangajați și angajați în câmpul muncii. Această lucrare prezintă interes prin datele cu privire la dificultățile și obstacolele cu care se confruntă tinerii în procesul de angajare în câmpul muncii. Datele obţinute au permis identificarea lacunelor în procesul de angajare a tinerilor, stabilirea modului cum este organizată piaţa muncii, a metodelor aplicate de tineri în căutarea locului de muncă, serviciilor oferite tinerilor pentru a reuși eficient să se angajeze în câmpul muncii.

În lucrare sunt analizate perspectivele teoretice privind tineretul şi piaţa forţei de muncă. De asemenea, sunt prezentate teoriile relevante care explică relaţia tânărului cu mecanismul de funcţionare a pieţei muncii, precum şi reglementările legislative referitor la angajarea tinerilor în câmpul muncii. În capitolul doi „Dificultăți și oportunități de ocupare a tinerilor în câmpul muncii" sunt prezentate tendinţele pe piaţa muncii și particularităţile procesului de integrare a tinerilor în câmpul muncii.

Sunt analizate problemele și obstacolele de ocupare a tinerilor în câmpul muncii, precum și măsurile ce necesită a fi implementaTe pentru soluționarea acestor probleme.

Analiza surselor bibliografice scoate în evidență următoarele caracteristici ale pieței muncii: este influențată și influențează sectoarele economico-sociale; segmentată și structurată; imperfectă prin modul de reglare a mecanismelor privind cererea și oferta de

muncă și a mobilității forței de muncă; organizată și reglementată, deoarece operează cu mai multe mecanisme de reglare etc.

Informarea joacă un rol de bază în ocuparea tinerilor în câmpul muncii. Marea parte a respondenților (52% dintre bărbați și 36% dintre femei) au subliniat că tinerii de astăzi sunt slab informați privind piața munci, iar 32% dintre respondenții de sex masculin și 28% dintre respondentele de sex feminin au remarcat necesitatea implementării anumitor măsuri de a informa tinerii mai frecvent despre situația pieței muncii. ***Intensificarea comunicării*** dintre piața muncii și instituțiile de învățământ favorizează diminuarea discrepanțelor de competențe. Potrivit datelor obținute 35% dintre respondente, și 32% dintre respondenți au menționat necesitatea intensificării comunicării dintre piața muncii și instituțiile de învățământ pentru diminuarea discrepanțelor de competențe. ***Crearea de facilități*** din partea angajatorilor determină nivelul de interes al tinerilor de a se încadra în câmpul muncii. Potrivit informațiilor obținute în urma intervievării, s-a stabilit că există angajatori care oferă tinerilor angajați diverse facilități, și au ca scop motivarea tinerilor de a se angaja. Studiul a stabilit că tinerii au anumite ***așteptări*** de la locul de muncă, printre care: obținerea unui salariu bun, posibilitatea de a crește profesional, de a activa conform specialității, de a căpăta noi experiențe de folos etc. *„Vreau și eu să am posibilitatea de a obține un salariu mai bun, să lucrez cu niște oameni care te respectă, care oferă un sprijin. Aceasta te motivează să depui mai mult efort în munca pe care o faci"(I.T.1).* În același timp, angajatorii au anumite așteptări de la viitori angajați: de a-și da stăruință și silință în meserie, o anumită experiență în muncă, cu o anumită practică profesională: „*tinerii trebuie să dea dovadă de anumite competențe necesare acestei meserii, un rol mare are și experiența de muncă, modul cum tânărul interacționează cu angajatorul, ce relații are cu colegii de muncă"(I.A.1)*. Totodată, competențele cerute sunt cele de comunicare, de a cunoaște noi limbi străine, de a fi deschis cu colectivul de muncă, de a activa cinstit, de a oferi un anumit interes față de meserie etc.

În ocuparea unui loc de muncă de către tineri este impactată de următoarele ***dificultăți***: lipsa locurilor de muncă bine plătite, cerințe

exagerate ale angajatorilor, neîncrederea angajatorilor în experiențele tinerilor, lipsa de ajutor în procesul de identificare a unui loc de muncă vacant, plata la negru, accesul limitat la resurse pentru dezvoltarea afacerilor și slaba pregătire profesională a tinerilor. Acestea sunt de o amploare mai mare în mediul rural.

Ca rezultat al cercetării realizate, pot fi înaintate următoarele recomandări pentru a îmbunătăți accesul pe piața muncii al tinerilor, printre care: ***la nivel legislativ:*** analiza noilor practici cu privire la modul de integrare a tinerilor în câmpul muncii; perfecționarea continuă a legislației în domeniul muncii și al ocupării în vederea stabilirii celor mai eficiente măsuri de ocupare pentru tineri; ***la nivel executiv:*** crearea premiselor pentru dezvoltarea economiei în vederea extinderii oportunităților de ocupare pentru populația generală, inclusiv tineri; diversificarea mijloacelor de informare a tinerilor cu privire la măsurile de ocupare implementate de instituțiile guvernamentale; combaterea muncii la negru; ***la nivel de instituții educaționale:*** includerea orelor privind orientarea și ghidarea în carieră în școli și în licee; cooperarea cu angajatorii în vederea modernizării continue a curriculei educaționale; centrarea învățământului pe formarea de competențe solicitate pe piața muncii; atragerea angajatorilor în crearea unor oferte de stagiere pentru tineri în cadrul întreprinderilor; ***la nivel de unitate economică:*** promovarea reușitelor anumitor angajați sau a istoriilor de succes pentru a motiva încadrarea în câmpul muncii a tinerilor; cooperarea cu instituțiile educaționale în vederea asigurării corelării competențelor cu cerințele pieței muncii; ***la nivelul organizațiilor de tineret:*** promovarea comunicării cu instituțiile statului pentru dezvoltarea programelor țintite pe nevoile tinerilor.

Referințe:

1. https://statistica.gov.md/category.php?l=ro&idc=107& [Accesat 5.05.2020].
2. http://www.anofm.md/search/node/date%20statistice [Accesat 10.05.2020].